

POUŽITÍ RYCHLÉ SKUPINY V ÚTOČNÉ OPERACI

Brig. gen. Jan Kolář

Studujeme-li operace první světové války, shledáme, že průlom taktické obrany nebyl útočníkem plně rozřešen. I když se útočníkovi podařilo prolomit obranné postavení a obránce ztratil terén, někdy i desítky kilometrů do hloubky, stačil obránce svými zálohami obnovit souvislou takticky organisovanou obranu a útočníka zastavit. Výsledkem útoků bylo jen postupné prokusování fronty, postupný boj za každé obranné postavení. Bylo tomu tak proto, že útočník neměl možnost současně napadnout celou hloubku obrany a izolovat úsek průlomu od případné pomoci a příchodu záloh z hloubky. Docela jiný průběh měly útočné operace vedené Sovětskou armádou ve Veliké vlastenecké válce. Tyto útočné operace byly organisovány tak, aby bylo obránci zabráněno klást postupně a včas nově organisovaný odpor v hloubce obrany na připravených obranných postaveních anebo pásmech a uskutečňovat tak taktickou nebo operační spolupráci jednotlivých sledů obrany.

Konečným cílem útočného boje je úplně zničit nepřítele. Toho dosahujeme tím, že ničíme dané nepřátelské uskupení v určité hloubce a šířce, aby nepřítel nemohl použít v dalších bojích sil a bojových prostředků daného uskupení v daném prostoru. Uskutečnění tohoto cíle je závislé na způsobu provedení operace. Nejrozhodnějším druhem útoku, kterým dosahujeme zničení nepřítele, je obklíčovací manévry. Způsob provedení tohoto manévru závisí na organisaci obrany a na způsobu vedení obranného boje nepřítelem. Skutečností je, že se konečného cíle dosahuje v soudobém útočném boji postupným vyřešením několika úkolů. Jsou to:

Vytvoření podmínek k obklíčení, to je prolomení taktické hloubky obrany, a rozšíření průlomu do stran, aby bylo možno vyjít v operační prostor a v součinnosti se sousedy obklíčit nepřítele. To je úkolem armádních sborů prvního sledu, které mají při dnešním vyzbrojení a organisaci v MD dostatek síly k jeho splnění.

Rozvinutí taktického úspěchu v úspěch operační. Po zlomení taktického odporu obránce je rozvíjen taktický průlom v operační, čímž je umožněno rozvíjení útočné operace do velké hloubky a šířky a tím se vytvářejí předpoklady k obklíčení a zničení hlavních sil nepřítele na daném operačním nebo strategickém směru. Rozvíjet taktický průlom v operační průlom a rychle přenést boj do operační hloubky je hlavní úlohou armádní nebo frontové rychlé skupiny.

Zničení obklíčeného uskupení nepřítele. Úspěch manévru na obklíčení závisí na spádu operace, t. j. na rychlosti rozvíjení (tempu) operace. V tomto údobí musí být vedeny akce v operační hloubce se vši rozhodností, aby nepříteli nebyl ponechán čas ant místo k úspěšnému provedení jeho protipatření. Každé zdržení v rozvíjení úspěchu dává nepříteli čas a možnost přitáhnout k místu průlomu svoje zálohy.

Úkoly rychlé skupiny v útočné operaci

V operačním prostoru

- Boj se zálohami nepřítele, a to jak blízkými, tak i operačními, umístěnými v hloubce obrany. Ty jsou v soudobém boji vážným operačním faktorem zaručujícím pevnost jak bojové sestavy prvního sledu, tak i celého operačního uspořádání. U obránce jsou zálohy určeny k tomu, aby jednak lokalisovaly průlom taktické obrany, jednak obnovily narušené operační uspořádání vojsk.

Rychlá skupina musí těmto zálohám zabránit, aby nemohly rychle provést svůj úkol, t. j. buďto vytvořit novou souvislou taktickou obranu někde v hloubce nebo provést

protiúder za účelem obnovení předního kraje, anebo poskytnout pomoc obklíčeným vojskům k probití z obklíčení.

- Ovládnutí obranného pásma v hloubce nepřátelské obrany dříve, než nepřítel bude s to organisovat na něm obranu.
- Útočit na nepřítele, kterému se podařilo spěšně zaujmout obranu v hloubce, ať již ustupujícími jednotkami nebo zasazenými zálohami, s cílem buď prolomit obranu a pokračovat dále v plnění úkolu rozvrácení nepřátelské fronty nebo ovládnout a udržet důležité prostory anebo objekty do příchodu hlavních sil armády.
- Pronásledovat a ničit ustupujícího nepřítele a nedovolit mu postavit se znovu na odpor anebo se vyhnout porážce.
- Zabezpečit překonávání vodních toků z chodu.
- Rušit velení a napadat týly nepřítele, neboť jednou z podmínek odolnosti operačního uspořádání sil v obraně je normální práce týlu, pevnost a nepřetržitost velení taktickým a operačním svazkům.
- Spolupracovat na operačním obklíčení daného nepřátelského uskupení s rychlou skupinou sousední armády a s hlavními silami armády a po obklíčení nepřítele vyššími jednotkami prvního sledu armády přejít na vnější kruh s cílem zabezpečit zakončení obklíčovací operace, to jest likvidovat obklíčené jednotky.

Po splnění úkolu je třeba, aby rychlá skupina obnovila svoji bojeschopnost a připravila se k dalším bojům. V této době se soustředí v prostoru určeném velitelem armády nebo frontu a tam provede potřebné opravy materiálu a doplní podle dispozic velitelství armády nebo frontu chybějící materiál a personál.

Organisace rychlé skupiny

Složení a síla jednotek, z kterých bude rychlá skupina sestavena, nemůže být stálá a neměnná. Bude záviset

- na úkolech, které bude plnit v rámci armádní nebo frontové útočné operace,
- na možnostech nepřítele, s kterým bude bojovat, a na rázu terénu, v kterém bude rychlá skupina operovat;
- na prostředcích, které má armáda nebo front k dispozici.

Z přehledu úkolů, které může rychlá skupina v útočné operaci plnit, vidíme, že musí mít rychlost a úder. Proto bude jádrem rychlé skupiny tanková nebo mechanisovaná vyšší jednotka, jejíž organisace a složení budou závislé na celkové organizaci armády a rázu válčiště. Je třeba si uvědomit, že TD nebo MD jako rychlá skupina může plnit úkoly v bližší operační hloubce. Zařazení MD do bojové sestavy armádních sborů dává možnost a přímo vyžaduje zvětšení hloubky při rozvinutí operace. To však vyžaduje, aby RS byla tak volná, aby se mohla odpoutat od hlavních sil armády dále než je bližší operační hloubka. Proto musí být jádro RS větší než je TD nebo MD, aby byla schopna smést z cesty i silné operační zálohy nepřítele a nedovolat jim splnit daný úkol. Podmínky, v kterých bude rychlá skupina zasazena do boje, nebudou vždy stejné. Proto bude nutné pro každý případ organisovat rychlou skupinu tak, aby mohla splnit úkol v daném čase. Zpravidla ji bude nutno zesílit částmi druhů vojsk. Kolika a jakými jednotkami bude rychlá skupina zesílena, není možno předem stanovit. To je věc úvahy o úkolech a podmínkách, za kterých je bude rychlá skupina plnit. Je třeba vždy bedlivě uvážit, co nutně potřebuje.

Zesílení pěchotou bude nutné tehdy

- bude-li předvídána obrana rychlé skupiny delšího trvání v operačním prostoru,
- budeli nutné krýt činnost hlavních sil rychlé skupiny,
- bude-li nutné zabezpečovat tyl rychlé skupiny blokováním odporů, které zůstaly po obejití v týlu skupiny,
- bude-li rychlá skupina operovat v terénu těžko dostupném pro tanky.

Dělostřelectvem zvyšujeme údernou sílu rychlé skupiny. Nutno však mít na zřeteli,

že nemůžeme zesilovat rychlou skupinu tak, aby byla těžkopádná, aby se snižovala její pohyblivost a aby se zbytečně prodlužovaly kolony. Zesílíme ji hlavně dělostřelectvem hrubé ráže a samohybným dělostřelectvem.

Bezpodmínečně nutné je zesílení protitankovým dělostřelectvem, neboť rychlá skupina bude mít co činit s tanky nepřítele. Je třeba předejít tomu, aby byly bojem s nepřátelskými tanky vázány tanky rychlé skupiny, které jsou určeny především k manévru.

Protiletadlová obrana bude vyžadovat též zesílení protiletadlovým dělostřelectvem. Armádní rychlou skupinu zesilujeme dělostřeleckými jednotkami buď z armádní nebo sborové dělostřelecké skupiny. Ty musí být zavčas určeny, aby jejich velitelé mohli učinit všechna opatření k jejich plynulému a včasnému zařazení do sestavy rychlé skupiny a k provedení materiálního zabezpečení.

Ženíjnými jednotkami zesilujeme rychlou skupinu k zabezpečení pohyblivosti tankových jednotek, k zesílení obrany proti tankům, a bude-li nutné bojovat i o přechody vodních toků, též ke zřízení přeprav. V tom případě bude výhodné zesílení i plamenometnými jednotkami, které budou zesilovat zajištění dobytého předmostí.

Zabezpečení rychlé skupiny letectvem bude nutné v každém případě, a to jednak zpravodajské, jednak bojové. Obzvláštní důležitost má zabezpečení rychlé skupiny stíhacím letectvem. Přiděleným bitevním letectvem bude disponovat přímo velitel rychlé skupiny. Mimo to bude připraveno i ostatní letectvo armády nebo frontu kdykoli zasáhnout ve prospěch rychlé skupiny. Součinnost rychlé skupiny s letectvem bude též vyžadovat, aby byla zesílena technickými jednotkami pro úpravu přistávacích ploch.

Možné zesílení ARS pro činnost v operačním prostoru: pro TD nebo MD: jeden dělostřelecký pluk 122 mm (až brigáda), jeden protitankový pluk, jeden ženijní prapor, jedna střední mostová souprava, po jednom protiletadlovém oddíle malé a střední ráže, jedna bitevní letecká divise pro bezprostřední podporu RS. Mimo to je nutno počítat s ochranou prováděnou jednou stíhací leteckou divízí, která bude řízena velitelem armády podle požadavků velitele ARS. ARS bude také silně podporována bombardovacím letectvem, průměrně v hodnotě jednoho až dvou vzletů bombardovací letecké divise podle požadavků velitele ARS, v souladu s leteckou operační podporou řízenou velitelem letecké armády. Přirozeně, že pro větší jednotku, než je shora uvedeno, bude úměrné i zesílení.

Sestava rychlé skupiny při zasazení do průlomu. Sestava bude záviset

- na úkolech, které bude rychlá skupina plnit,
 - na šířce pásma, v kterém bude zasazena do průlomu,
 - na terénu, v kterém bude postupovat a operovat.
- Základním požadavkem na sestavu rychlé skupiny bude, aby
- zabezpečila nerušený pohyb vpřed, rychlý přechod k boji a vyražení do operačního prostoru,
 - chránila jednotlivé proudy před útoky nepřátelského letectva a účinkem zbraní pozemního nepřítele.

V sestavě se musí odrážet sled zpravodajský, zabezpečení hlavních sil a týlu. Členit jednotlivé proudy rychlé skupiny do hloubky je nutné, aby bylo zabezpečeno dodávání zpráv z bojiště — ze zájmového prostoru rychlé skupiny, aby byla zajištěna plynulost přesunu a zavčas odstraněny všechny překážky na směrech postupu, které by ji mohly rušit, a konečně, aby bylo zaručeno včasné zaujetí potřebné sestavy rychlé skupiny pro plnění úkolu; bude tedy sestava rychlé skupiny do hloubky tato:

- 1 — průzkumné orgány,
- 2 — regulační a uvolňovací oddíly,
- 3 — předsunuté oddíly,
- 4 — hlavní síly,
- 5 — týlový sled,
- 6 — týlové zajištění.

Plánování zasazení rychlé skupiny

Zasazení rychlé skupiny do průlomu je jedním z rozhodujících okamžiků v průběhu útočné operace. Tato musí být tak plánována a bojové prostředky a síly tak uskupeny, aby byla zaručena mohutnost a rychlost úderu, jeho narůstání na celou hloubku obrany, aby byl nepřítel zbaven možnosti soustředit svoje síly a bojové prostředky k obnově narušené obrany, nebo k provedení protiúderu a aby tak byly vytvořeny předpoklady k jeho rozbití po částech.

Rychlost a narůstání úderu je v přímé závislosti na tom, kdy a v jakém stavu budou zasazeny další bojové sledy, jak bude zabezpečen jejich východ do operačního prostoru a jak jim bude zabezpečena volnost manévru v operační hloubce.

MD v sestavě AS dává nám možnost narůstání mohutnosti úderu a rychlosti v taktické hloubce obrany. Spoluprací s RS při východu do operačního prostoru vytváří pak výhodné podmínky k rychlejšímu rozvinutí jejího úspěchu v operačním prostoru.

Tím, že sleduje za touto bere na sebe boj s přicházejícími zálohami nepřítele mezi druhým a třetím pásmem obrany a tak se vytvářejí příznivé podmínky pro urychlené ovládnutí dalších obranných pásem, nebo důležitých prostorů, nutných pro další rozvíjení úspěchu.

Útočnou operaci plánujeme tak, aby armádní sbory prolomily svými silami celou hloubku taktické obrany již první den operace a vytvořily takovou situaci, aby hlavní síly RS vstoupily do operačního prostoru v proudech, což umožňuje dosáhnout vysokého tempa při rozvíjení taktického úspěchu v operační. Úspěšná činnost rychlé skupiny v operační hloubce je závislá na tom, jak rychle a beze ztrát tato skupina vyjde do operačního prostoru. Zdržení rychlé skupiny v taktické hloubce obrany může mít za následek předčasné ztráty a dá nepříteli možnost učinit vhodná opatření, aby zabránil úspěšnému rozvinutí operace.

Zabezpečení rychlosti operace RS vyžaduje velmi pečlivé přípravy přesunu této skupiny k místu průlomu a jejího průchodu průlomem. K tomu je zapotřebí:

- průzkum vhodných prostorů pro soustředění, zaujetí vyčkávacího a výchozího prostoru,
- průzkum a úprava komunikací,
- zřízení potřebných míst průjezdu terénem,
- přípravu rychlého uvolnění silnic před RS vcházející do průlomu,
- nejteplejší součinnost a nejvyšší možnou podporu RS od všech velitelů, v jejichž prostoru skupina operuje,
- včasné a úplné technické a materiální zabezpečení!

Proto může být úspěšné zasazení skupiny do průlomu uskutečněno jen na základě promyšleného plánu o použití rychlé skupiny, při zabezpečení manévru prováděného rychlou skupinou a po podrobné předběžné přípravě. Použití rychlé skupiny vyžaduje velké přípravné práce, a to organizaci soustředění, všestrannou přípravu k boji, upřesnění úkolů, bojové zajištění, organizaci součinnosti se vševojskovými vyššími jednotkami prvního sledu armády jak v prostoru taktické obrany, tak i v operačním prostoru — hlavně s MD armádních sborů — s rychlou skupinou sousední armády, po případě s výsadečnými jednotkami zasazenými v operačním prostoru.

V přípravném období útočné operace se rychlá skupina soustřeďuje v prostoru soustředění, který bývá 80 až 100 km od fronty. Tam se provádějí přípravné práce technického rázu, provádí se potřebný technický nácvik osádek. Velitelé a štáby provádějí taktickou přípravu a seznamují se s rázem terénu jejich budoucího působíště. Dva až tři dni před zahájením operace se rychlá skupina přesune do vyčkávacího postavení 20 až 25 km od fronty. Neumísťuje se na plánovaném směru zasazení, nýbrž stranou, aby byly co nejlépe dodrženy podmínky překvapení nepřítele. Tam se dokončují taktické přípravy, dokončuje se příprava výchozího prostoru a rozmístění jednotek v něm. Osádky se připravují a seznamují s cestami, po kterých budou postupovat do průlomu, a činí přípravy k hladkému pro-

vedení tohoto úkolu. Určují se místa průchodu proudů rychlé skupiny minovými poli před předním okrajem obrany nepřítele. Na přípravné práce potřebuje rychlá skupina až 7 dní, nejméně však 3 dny. Aby postup jednotlivých proudů rychlé skupiny do průlomu mohl být regulován, určuje se této výchozí prostor, vzdálený 3 až 5 km od fronty.

Je-li vyčkávací postavení blíže než 20 km, neurčuje se výchozí prostor, nýbrž čára rozvinutí, kde rychlá skupina člení svou pochodovou sestavu v proudy, které jsou zárodkem budoucí sestavy nutné k vyplnění daného úkolu.

Pro plánované zasazení RS do boje určuje velitel armády v přijatém řešení čáru zasazení. Tato bude za pásmem sborových záloh nepřítele, t. j. v případě, kdy první sled armády dokáže zlomit odpor nepřítele v celé taktické hloubce obrany v době stanovené plánem operace. Při tom nutno přihlížet k rázu obrany v pásmu sborových záloh, k terénu, ke směru činnosti a úkolu RS v operačním prostoru, aby vejít do něho bylo nejvýhodnější a byla dána co nejlepší možnost podpory a zabezpečení tohoto vejít všemi prostředky útočného sledu armády. Přesné určení průběhu této čáry v terénu určuje pak velitel RS a bude to čára, na které jednotky RS budou překračovat v proudech — bez zastávky — čelně jednotky armádních sborů při východu do operačního prostoru.

Vycházejíce z posláni RS plánujeme útočnou operaci tak, aby první sled armády provedl rychle úplný průlom taktické hloubky obrany, aby pak mohla být RS zasazena, jak říkáme, do čistého průlomu a mohla bez zdržení vyjít k plnění svých úkolů do operačního prostoru.

Nelze však úplně vyloučit možnost vzniku takových situací, které si mohou vynutit zasazení RS k doprolomení druhého pásma obrany. Může to být tehdy, když průběh bojů ukazuje, že vyšší jednotky prvního sledu armády nebudou s to, svými silami dokončit včas průlom celé taktické hloubky nepřátelské obrany a když nepřítel přivádí své operační zálohy k druhému pásmu obrany a chceme mu v tom zabránit. Nebo provede-li obránce nečekaně tak silný protiúder, že většina jednotek prvního sledu armády bude zatažena do boje s ním. Potom bude nutné k zabezpečení úspěšného rozvinutí operace zasazení rychlé skupiny. V tom případě bude čára zasazení před pásmem sborových záloh nepřítele.

Provedení samého doprolomení může vyžadovat určení čáry rozvinutí, kde jednotky RS zaujmou nutnou bojovou sestavu. Tuto si určuje sám velitel RS.

Podmínky pro zasazení rychlé skupiny

K zasazení RS již v taktické hloubce obrany nemá tedy dojít při správné přípravě útočné operace a znalosti sil a možností nepřítele, neboť v jeho důsledku bude RS vcházet do operačního prostoru k plnění svých hlavních úkolů oslabena a tedy za méně výhodných podmínek.

Volbě a úpravě výchozího prostoru je třeba věnovat pozornost. V něm nebude rychlá skupina dlouho a proto její rozmístění v tomto prostoru nebude podle požadavků na ubytování nebo táboření. Tyto prostory budou na komunikacích, které jsou určeny pro přesun rychlé skupiny na čáru zasazení. Jednotlivé proudy budou v těchto prostorech v bojové pohotovosti a budou rozmístěny tak, aby byl zaručen plynulý výjezd na určenou komunikaci v žádoucí sestavě.

Určení správné doby zasazení rychlé skupiny je nejzávažnějším okamžikem rozhodování o jejím použití a tím i o rozvinutí úspěchu operace. Čas zasazení rychlé skupiny závisí hlavně na dosažení takové šířky průlomu prvním sledem armády, která zabezpečuje zasazení rychlé skupiny. K určení možnosti a času zasazení rychlé skupiny je třeba mít jasno o situaci na frontě a o možnostech nepřítele a vlastních vojsk. Jen reální úvaha o celé situaci dává možnost veliteli armády nebo frontu určit správně dobu a místo zasazení rychlé skupiny. To se plánuje v rámci celkové operace časově i prostorově, avšak je nutné předvídat i ta opatření, která zaručují výhodné podmínky k zasazení rychlé skupiny, jakmile bude vytvořen dostatečně široký průlom v hlavním pásmu obrany.

Bude-li RS zasazena až po prolomení pásma sborových záloh útočícím prvním sledem

armády, je s to vyjit svými předsunutými oddíly během noci na čáru zasazení, která bude za prolomeným pásmem sborových záloh a volnými silami do výchozího prostoru, aby následující dne vyrazila za plnění svého úkolu v operační hloubce. Nevylučujeme-li však možnost zasazení RS i k doprolomení druhého pásma obrany vidíme, že musíme plánovat možnost zasazení za dne, t. j. východ z vyčkávacího prostoru do výchozího prostoru, případně na čáru rozvinutí. Podle toho je třeba stanovit dobu vyrazení RS z vyčkávacího prostoru.

V tom případě bude výchozí prostor zahrnovat i bývalý přední okraj obrany nepřítele a vzdálenost od čáry zasazení se bude pohybovat mezi 8 až 9 km. Vzdálenost z vyčkávacího prostoru do výchozího projedou jednotky RS za 1½ až 2 hodiny a na rozmístění zde potřebují 1 hodinu. Východ na čáru zasazení může trvat 1 hodinu, zaujetí potřebné sestavy — provádíme-li doprolomení z chodu — ½ až 1 hodinu, takže celková doba potřebná do východu a umístění na čáře zasazení bude 4 až 5 hodin.

V tomto případě nebudou do proudů RS zařaděny týlové jednotky, kterých není pro splnění daného úkolu třeba a tím se nejen zkrátí kolony, ale i urychlí všechny přípravné práce.

Budou-li formou prováděného útočného manévru — současné čelní údery soustředěnými silami armády na dvou úsecích fronty — bude možné vyčkat s přesunem rychlé skupiny do výchozího prostoru až podle výsledku boje na tom nebo onom úseku fronty, aby bylo možno využít dosaženého úspěchu. Ovšem okamžik, kdy je třeba jednotlivé proudy rychlé skupiny uvést v pohyb do pásma průlomu, je vázán na průběh operace, a proto bude určen konkrétně velitelem armády až v den boje.

Pro zasazení rychlé skupiny do boje se jí určuje pásmo, v kterém bude postupovat do průlomu. Přesun jednotek rychlé skupiny do průlomu se provádí po dvou až čtyřech komunikacích, v pásmu širokém 6 až 8 km. Snahou bude, aby délky jednotlivých proudů byly během přesunu co nejkratší. Tím se ulehčuje provedení manévru a zkracuje se doba průchodu proudů ARS. Kromě toho je třeba mít na zřeteli nutnost bočního zajištění přesunovaných proudů rychlé skupiny proti účinné střelbě z pěchotních zbraní a proti pozorované účinné palbě dělostřelectva. Šířka tohoto bočního zajištění bude 2,5 až 3 km na vnější strany od krajních komunikací. Celková šířka pásma nutná k bezpečnému zasazení rychlé skupiny se tedy pohybuje mezi 10 až 12 km, což prakticky vzato bude šířka pásma průlomu úderného uskupení armády v sestavě dvou armádních sborů. Uvedená čísla nejsou ovšem neměnitelná. Provádí-li se zasazení rychlé skupiny v členitém terénu, který ztěžuje pozorování a přímou střelbu nepřítele, může být šířka pásma užší. Za Veliké vlastenecké války Sovětského svazu byly případy, kdy rychlé skupiny byly zasazovány do hrdla širokého jen 3 až 4 km. V tom případě je ovšem pro přesun k dispozici méně komunikací, což má za následek menší počet proudů, hlubokou sestavu a obtížné manévrování. Zasazení trvá dlouho, velení je ztěženo a zasazování jednotek rychlé skupiny do boje je postupné. Zásadou totiž je, aby šířka pásma zaručovala volnost manévru s možnostmi rozvinout jednotky rychlé skupiny k boji, aby zasazení mohlo být provedeno na široké frontě a v nejkratším čase.

Rychlé skupině se určuje pásmo v kterém postupuje jen do čáry sborových záloh nepřítele. V něm se vyznačují cesty vyhrazené RS pro přesun. Pro další činnost v operačním prostoru se rychlé skupině určí jen směry činnosti. Dále je nutné určit pochodové osy a směry pomocných cest pro přesun rychlé skupiny do výchozích prostorů a na čáru rozvinutí a k zabezpečení tohoto přesunu. Tyto komunikace musí být závčas určeny proto, aby byla účinná všechna opatření k zabezpečení plynulého a včasného přesunu rychlé skupiny do výchozího prostoru a na čáru rozvinutí. To proto, že bude třeba provést opravy zničených úseků komunikací, opravy mostů, připravit objezdy v místech nesjízdných úseků cest, avšak hlavně proto, aby byli o přesunu rychlé skupiny informováni velitelé vyšších jednotek, v jejichž pásmech probíhají komunikace určené pro přesun, aby mohli včas učinit všechna opatření k úplnému uvolnění dotčených komunikací pro přesun rychlé skupiny.

Při tom je třeba si uvědomit, že se pro přesun rychlé skupiny nevyužívá jen cest. Není-li jich dost, budou směry přesunu vytýčeny přímo v terénu. Týká se to hlavně pásových vozidel rychlé skupiny. Až do východiště útoku budou tyto práce provedeny v přípravném období. V prostoru ovládaném nepřítelem budou tyto práce prováděny až během boje péčí armády. K tomu, aby pak mohly být zavčas provedeny, je třeba již v přípravném období propočítat způsob provedení těchto prací a zabezpečit potřebný materiál a pracovní síly. K uvedenému zajištění potřebných komunikací patří ještě včasné provedení rozšíření průchodů v nepřátelských minových polích pro proudy rychlé skupiny.

Zabezpečení zasazení RS do průlomu

Obdobné přípravy musí organisovat velitelé sborů, aby zabezpečili zasazení svých mechanisovaných divisí do boje. Bude proto možno pro rychlou skupinu použít i těch komunikací a průchodů v minových polích, kterých použijí mechanisované divise armádních sborů. Přesto však zůstává povinností velitelství armády a velitele rychlé skupiny, aby od nich byla učiněna všechna opatření k zabezpečení včasného a plynulého zasazení rychlé skupiny do boje. Pro zdar zasazení rychlé skupiny do boje a jejího východu do operačního prostoru je nutno dobře připravit její zabezpečení a podporu. Velitel armády předvídá v přípravném období útočné operace při organisaci součinnosti opatření k rozšíření průlomu a k umlčení palebných ohnisek nepřítele na bocích průlomu. Tento úkol je vložen na armádní sbory prolamující taktickou obranu, které obsazením výhodných míst v pásmu sborových záloh a na bocích průlomu a rozšiřováním průlomu do stran vytvoří výhodné podmínky pro zasazení rychlé skupiny. Všechny prostředky armády musí zabezpečovat úspěšný východ rychlé skupiny do operačního prostoru proti účinkům pěchotních zbraní a dělostřelectva, proti protiútokům a proti účinkům letectva.

Kromě toho musí být učiněna všechna opatření, aby komunikace, po kterých se budou pohybovat proudy rychlé skupiny, byly v použitelném stavu a aby byly uvolněny od veškerých přesunů druhých jednotek. Dělostřelectvu útočného sledu armády připadají v tomto údobí velmi vážné úkoly, jako: umlčení nepřátelských baterií, které by mohly působit do místa průlomu, a zvláště těch, které by mohly střílet bočně. Proti protiútokům musí být připravena soustředění palby do prostorů, které podle rázu terénu jsou pravděpodobnými shromaždišti anebo východišti k protiútokům. K zabezpečení vyjití rychlé skupiny do operačního prostoru bude obvykle předcházet mohutný dělostřelecký přepad odporů v celém pásmu zasazení a hlavně na bocích.

Dalekonosné dělostřelectvo bude připraveno k palbě na prostory umístění záloh, na důležité křižovatky a na prostory, kde možno očekávat pohyby nepřátelských záloh. Zásadou je, že dělostřelectvo podporuje rychlou skupinu na maximum dostřelu a že její zasazení do průlomu musí být podporováno a zabezpečeno možným maximem dělostřelectva. Aby to bylo možno uskutečnit, musí velitel dělostřelectva armády sledovat vývoj událostí na frontě a musí být velitelem armády informován o pravděpodobné době zasazení rychlé skupiny, aby mohl zavčas vydat rozkazy k provedení případného manévru ke změně palebných postavení dělostřelectva tak, aby s blížící se dobou zasazení rychlé skupiny do průlomu bylo maximum dělostřelectva v pohotovosti k podpoře na základě nařízení velitele armády.

Protiletecká obrana se provádí jak pasivní, tak i aktivní. Aktivní je organisována velitelem armády prostředky jak armády, tak i armádních sborů, v jejichž pásmech bude rychlá skupina zasazena. Význam RS bude nutit obránce, aby zjistil včas její přítomnost na bojišti a mohl jí způsobit ztráty ještě před jejím zasazením. Byla-li zasazena, bude se snažit, aby aspoň zpomalil její postup. K tomu použije v první řadě letectva a proto bude nutno organisovat protileteckou obranu ve všech údobích činnosti RS. Protiletecká obrana RS musí být pojata do celkového plánu protiletecké obrany armády, z něhož výpis dostane štáb RS. Zesílení RS protiletadlovými prostředky se provede jak v době zasazení tak i pro boj v operační hloubce.

Protiletcká obrana v údobí do zasazení RS do průlomu se provádí pasivní i aktivní. V prostoru soustředění nabývá převahy pasivní protiletcká obrana a zásah aktivních prostředků se omezí jen na nejnutnější potřebu.

Ve vykávacím prostoru, vzhledem na vzdálenost od fronty, se protiletcká obrana zajišťuje podle zásad obrany objektů v týlu. Tělesová protiletcká obrana se zapojuje do celkového systému protiletcké obrany.

Ve výchozím prostoru bude prostor RS zpravidla chráněn PL skupinou, která chrání hlavní útočné seskupení armády. PL jednotky RS, jak organické tak i posilové, zaujmou palebná postavení pro obranu RS.

Při plánování protiletcké obrany v pásmu průlomu je nutno pamatovat na to, aby ve výchozím prostoru byla včas vyhledána palebná postavení pro PL zbraně RS.

Je-li podle plánu protiletcké obrany počítáno se zesílením RS některou PL jednotkou z hlavního uskupení, je nutno určit tu jednotku, která je na ose postupu RS, aby tak bylo usnadněno její zařazení do proudu.

Organisace součinnosti

Organisace součinnosti se týká prostorového a časového sladění bojové činnosti jednotek prvního sledu armády, vyplývající z úkolu zabezpečení zasazení rychlé skupiny a její činnosti v operační hloubce.

Musí se řešit tyto zásadní otázky:

- kde a jak budou armádní sbory, jednotlivé sledy armády a letectva zajišťovat zasazení rychlé skupiny a její východ do operačního prostoru,
- v jakém postavení musí být křídla vyšších jednotek prvního sledu armády, na jejichž styku se zasazuje rychlá skupina. Kterého prostoru (čáry) musí dosáhnout vyšší jednotky prvního sledu, aby mohl začít pohyb rychlé skupiny z výchozího prostoru do průlomu; čára překročení bojové sestavy vyšších jednotek prvního sledu,
- cesty, které musí být připraveny a uvolněny pro rychlou skupinu, doby a způsoby jejich uvolnění,
- opatření a prostředky vyšších jednotek k zabezpečení zasazení rychlé skupiny, a jak budou zabezpečena její křídla při zasazení do boje,
- v čem se může projevit další součinnost vyšších jednotek — hlavně mechanizovaných divíí — prvního sledu armády s rychlou skupinou v průběhu boje v operační hloubce. Při tom vycházíme ze zásady, že rychlé skupině musí být zabezpečena volnost manévru a bojové činnosti.

Toho bude dosaženo tím, že prostor mezi rychlou skupinou a hlavními silami armády bude zabezpečován především MD armádních sborů, které prolomily taktickou hloubkou obrany, a následující za rychlou skupinou, tvoří tak spojovací bojový článek mezi rychlou skupinou a hlavními silami armády.

Kromě toho musí být organisována součinnost s rychlou skupinou sousední armády, jestliže jsou vhodné směry a objekty pro koordinovanou činnost rychlých skupin obou armád.

Důležitým úkolem organisace součinnosti je ušetřit co nejvíce rychlé skupině použití vlastních bojových prostředků před zahájením její vlastní bojové činnosti, tedy do jejího zasazení. Proto musí velitelé těch vyšších jednotek a útvarů, kteří zabezpečují zasazení rychlé skupiny, předběžně zpracovat plány součinnosti s jejím velitelem na základě úkolů daných velitelem armády. Součinnost se zpravidla organisuje po velitelském průzkumu na pozorovatelných vševojskových velitelích, v jejichž pásmu bude rychlá skupina zasazena do boje. Po této přípravě a po přijetí rozhodnutí zpracovávají štáby podrobné plány součinnosti a zabezpečení zasazení rychlé skupiny do průlomu. Tyto plány jsou podkladem pro vypracování bojových rozkazů a nařízení vojskům, aby mohla včas provést příslušnou přípravu. Po určení výchozího prostoru pro zasazení rychlé skupiny se určuje sestava a čas přesunu do tohoto prostoru. Předčasný přesun může prozradit nepříteli směr hlavního úderu a dát

mu možnost učinit protiopatření. Opožděný přesun může zase dát nepříteli čas na organizaci obrany.

Letecké jednotky, které z počátku podporují a zabezpečují průlom obrany armádními sbory prvního sledu, přebírají často po zasazení rychlé skupiny úkol zabezpečení její činnosti. Proto je při organizaci součinnosti letectva s armádními sbory prvního sledu nutno současně dohodnout s velitelem letecké jednotky otázky leteckého zajištění, čas a způsob podřízení letectva rychlé skupině. Při organizaci součinnosti s letectvem je nutno vyřešit způsob, jak zabezpečit zasazení rychlé skupiny se vzduchu a způsoby podpory bombardovacím a bitevním letectvem v hloubce nepřátelské obrany a též provádění průzkumu pro rychlou skupinu. Stanoví se čas, síly, způsob spojení a způsob vyzvání stíhačů. Určují se úkoly a způsob vyzvání bitevního a bombardovacího letectva k zabezpečení zasazení rychlé skupiny. Zvlášť pečlivě se určují a zpracovávají úkoly spojené s vyzváním letectva k podpoře činnosti rychlé skupiny v hloubce obrany. V tomto období je práce letectva nejdůležitější, neboť v něm bojuje rychlá skupina samostatně, vzdálena od hlavních sil armády a nikdo, kromě letectva, jí nemůže poskytnout rychlou podporu.

Zasazení rychlé skupiny

Dobu a čaru zasazení rychlé skupiny předběžně určuje velitel armády při přijetí rozhodnutí k provedení útočné operace a upřesňuje je během operace. Když se velitel armády rozhoduje zasadit rychlou skupinu, musí uvážit čas, který bude potřebovat k vyjití na čaru zasazení. Určení vhodné doby k zasazení rychlé skupiny závisí na zhodnocení celkové situace. To vyžaduje neustálého a přesného studia situace během boje a přesného propočtu potřebného času a prostoru. K určení možnosti a včasnosti zasazení rychlé skupiny je třeba vést nepřetržitý průzkum a je třeba její organizovat a provádět mimo jiné i bojovým průzkumem útočících vyšších jednotek. Jen reální posouzení celé situace dá veliteli armády pevný podklad pro správné rozhodnutí.

Velitel rychlé skupiny je od zahájení útočné operace s velitelem armády na jeho pozorovatelně, aby byl plně obeznámen se situací. Velitel rychlé skupiny, jeho štáb a také velitelé jednotlivých proudů se musí neustále zajímat o průběh boje a o situaci na frontě. Zprávy, které získávají, musí umožnit bezpečný postup proudů rychlé skupiny na čaru zasazení v tvarech, které podle dané situace dovolují nejrychlejší postup a provedení celého přesunu, zaujetí vhodné sestavy a včasné vydání rozkazů k provedení daného bojového úkolu. Velitel armády s velitelem rychlé skupiny na základě vývoje situace a průběhu bojů předběžně upřesňují přijaté rozhodnutí o použití rychlé skupiny a také vydávají potřebné doplňující rozkazy všem vykonavatelům zúčastněným při zasazení rychlé skupiny a jejím zabezpečení. Velitelé posilových prostředků přidělených rychlé skupině musí být velitelem armády (nebo veliteli armádních sborů, jde-li o bojové prostředky přidělené z jejich bojové sestavy) včas uvědoměni o době a místě přidělení, aby mohli učinit vhodná opatření k jejich včasnému a plynulému zařazení do sestavy rychlé skupiny podle rozkazů jejího velitele. Po ovládnutí druhého pásma obrany armádními sbory mohou u nepřítelů zůstat ještě jednotlivá ohniska odporu a během noci může přeskupením sil zorganizovat a doplnit jak palebný systém tak i sestavu, aby bránil útočníkovi v dalším úspěšném pronikání do operačního postoru.

Bude tedy nutno likvidovat následující den ohniska odporu v pásmu zasazení RS a na bocích a tak uvolnit cestu RS.

Tento úkol provedou armádní sbory podle rozhodnutí velitele armády a RS v tu dobu bude připravena ve výchozím prostoru v pohotovosti k vyrazení. Do tohoto prostoru se přesunula během noci z D1 na D2, když byla učiněna všechna opatření jak pro plynulý přesun, tak i pro rozmístění ve výchozím prostoru. Nutno vzít v úvahu, že v tuto noc provádí jednotky armádních sborů nutná přeskupení v bojové sestavě, dělostřelectvo směřuje v nutné míře palebná postavení, doplňují se zásoby, provádí se odsuny a upravuje se výchozí prostor pro RS. Všechna tato činnost musí být tak splánována a řízena, aby byla

skončena do doby, kdy má RS vejít do výchozího prostoru, což bude asi 1 až 2 hodiny před rozedněním.

Druhého dne po zlikvidování ohnisek odporu v pásmu zasazení armádními sbory a zabezpečení těmito určené čáry zasazení RS vyrazí tato v určených proudcích do operačního prostoru.

Může však nastat situace kdy bude nutné a účelné, aby RS se zúčastnila se svými PO společně s armádními sbory likvidace ohnisek odporu v pásmu zasazení, při čemž valné síly RS budou ve výchozím prostoru v pohotovosti. Rozhodnutí o tom zda jich bude použito musí učinit velitel armády již během boje dne D1 a to na základě ohodnocení celkové situace.

Tyto PO buď během dne ještě postupovaly za armádními sbory v předvídaném pásmu přesunu RS a na předvídaných směrech jejich budoucí činnosti, nebo mohou být přesunuty během noci z D1 na D2, aby byla utajena jejich přítomnost. V každém případě však budou vyslány potřebné průzkumy. Úkol PO dává velitel RS na základě rozhodnutí velitele armády a organizuje zároveň součinnost těchto s jednotkami armádních sborů.

Použití PO rychlé skupiny zesílí údernou sílu armádních sborů v pásmu zasazení RS; po prolomení zbývajících ohnisek odporu pokračují PO v plnění svého úkolu podle nařízení velitele RS.

V rozhodnutí pro zasazení RS musí velitel armády stanovit všeobecný, bližší a další úkol.

Ve všeobecném úkolu musí být vyjádřena základní myšlenka rozvíjení úspěchu do značné hloubky a šířky a nepřetržitosti operace, aby nebylo obránci dovoleno soustředit síly a prostředky a aby byl zničen.

Bližším úkolem RS bude ovládnutí třetího pásma obrany, nebo bude-li v hloubce významná vodní překážka, ovládnutí přechodů. MD v armádních sborech nám dávají možnost většího rozmachu do hloubky což vyhovuje potřebě předcházet nepříteli a nedovolit mu provedení protiopatření.

Dalším úkolem bude ovládnout takový prostor, aby bylo zabezpečeno rozvíjení úspěchu hlavními silami armády. Hloubka a ráz tohoto dalšího úkolu je stanovena v souvislosti se všeobecnými úkoly jednotlivých údobí útočné operace tak, aby bylo zaručeno jejich splnění.

Velitel armády určí prostory, kterých musí dosáhnout valné síly RS a její předsunuté oddíly v jednotlivých údobích útočné operace a to proto, aby nedošlo k nežádoucímu odtržení RS od hlavních sil armády a aby i v operační hloubce byl zachován požadavek součinnosti.

Jakmile dostane velitel rychlé skupiny od velitele armády rozkaz zasadit skupinu do boje, nařídí dobu vyražení čel jednotlivých proudů a po té se odebere do prostoru činnosti rychlé skupiny, aby se ujal řízení jejího boje.

Vyšší jednotky prvního sledu armády musí zabezpečit rychlé skupině čáru zasazení ovládnutím těch prostorů, které určil velitel armády a z kterých by mohl nepřítel střelbou ztěžovat anebo rušit její rozvinutí a musí očistit od zbytků nepřítel pásmo, v kterém bude rychlá skupina zasazena. Dále musí být určeno, ve kterých směrech musí armádní sbory vyvinout své úsilí za postupu a kterých prostorů se musí postupně zmocňovat, aby tak byl zajištěn rychlý a hladký postup RS vpřed.

Velitel dělostřelectva armády upřesňuje s velitelem rychlé skupiny cíle na bocích průlomu a objekty v obranném postavení, na které je třeba připravit palebná soustředění a dává úkoly veliteli armádní dělostřelecké skupiny a velitelům dělostřelectva armádního sboru. Zvláštní důležitost má umlčení nepřátelského dělostřelectva v těch prostorech, z kterých by mohlo postřelovat proudy rychlé skupiny a zničení děl pro přímou střelbu. Dělostřelectvo divisi, v jejichž pásmu je zasazována rychlá skupina, ničí především protitanková děla nepřítel. Armádní a sborové dělostřelecké skupiny umlčují palebnými soustředěními opěrné body a prostory pozorovaten, odkud by nepřítel mohl rušit činnost

rychlé skupiny. Kromě toho musí být dělostřelectvo v pohotovosti, aby mocnými údery znemožnilo všechny pokusy nepřítele o protiútoky a okamžitě napadlo ty baterie a opěrné body, které postřelují proudy rychlé skupiny. Za postupu RS do průlomu organické i posilové protiletadlové zbraně této se zařadí do proudů podle určeného jim zařazení a provádí protiletadlovou obranu za pochodu a zastávek. Průzkum RS, který se pohybuje za útočným sledem armádních sborů a skýtá velmi malý cíl využívá protiletadlové obrany těchto a proto nepotřebuje vlastní protiletadlové prostředky.

Předsunuté oddíly, pokud byly vyslány za dne za armádními sbory, skýtají menší cíle, které mohou být napadány z malých výšek a proto vlastní protiletadlová obrana těchto bude zajišťována velkorážnými protiletadlovými kulomety.

Bude-li rychlé skupině přiděleno protiletadlové dělostřelectvo bude toto zařazeno do proudů valných sil zpravidla na zádi a nerozvinuje se, neboť v tomto údobí bude RS chráněna proti náletům z velkých výšek protiletadlovým dělostřelectvem chránícím útočný sled armády a letectvem nejméně do čáry zasazení.

Zasazení RS, které je jedním z rozhodujících okamžiků ve využití a rozvinutí úspěchu, musí být zabezpečeno a spolehlivě chráněno proti činnosti nepřátelského letectva. Z toho důvodu i většina prostředků protiletadlové obrany, které dosud chránily postup útočných sledů se soustředí na ochranu RS. Organické a posilové protiletadlové prostředky rychlé skupiny pokračují v té sestavě v jaké byly za postupu RS do průlomu.

Letectvo bude zabezpečovat úspěšné zasazení rychlé skupiny do boje udržením převahy ve vzduchu, aby mohlo nepřátelskému letectvu zabránit v útocích na postupující proudy, útočí na nepřátelské baterie, zálohy a odpory, které mohou bránit postupu rychlé skupiny anebo tento postup zdržovat. Hlavní síly letectva se vrhnou na zálohy nepřítele, zejména tankové a protitankové.

Bombardovací letectvo může být použito k zesílení účinku dělostřelectva bombardováním těch prostorů, z kterých by mohl nepřítel neúčinněji rušit činnost rychlé skupiny, a po případě těch prostorů, kam by dělostřelectvo nemohlo účinně zasáhnout. Doba provedení tohoto bombardování musí být volena tak, aby jednotky rychlé skupiny mohly co nejvíce využít jeho účinků.

Zenijní zabezpečení bude záležet hlavně v úpravě cest, mostů, v odstraňování překážek, ve zřizování průchodů v minových polích a v odminování prostorů, kde se předvídá rozvinutí rychlé skupiny. Obnova cest se provádí jak zabezpečovacími oddíly rychlé skupiny, tak i prostředky vyšších jednotek, v jejichž pásmu je rychlá skupina zasazena. Průchody v minových polích položených nepřítelem před předním krajem obrany byly vytvořeny již před zasazením mechanisovaných divísi útočících armádních sborů a použijí jich i proudy rychlé skupiny. Včasné uvolnění komunikací pro rychlou skupinu od veškerého provozu po nich jednotkami prvního sledu armády je velmi důležité a musí ho být dosaženo všemi prostředky. Velitelé armádních sborů jsou velitelem armády zavčas informováni o době zasazení rychlé skupiny a musí učinit všechna opatření, aby byly komunikace uvolněny. Kromě toho se velitelé jednotlivých proudů rychlé skupiny musí starat o včasné uvolnění svých komunikací a o regulační službu i když je to centrálně řízeno štábem rychlé skupiny. Důležité je zabezpečit plynulý průchod těmi místy, kde terén svým rázem může způsobit ucpání cest při případné havarii vozidla. V takových místech je třeba mít připraveny vyprošťovací prostředky anebo objízdky.

Zabezpečení zasazení rychlé skupiny dýmem záleží v krytí boků dýmovými clonami, které mohou být vytvořeny buď dělostřelectvem anebo letectvem. Prostředků rychlé skupiny se k tomu nepoužívá. Zásadou je, že celé zajištění zasazení rychlé skupiny provádějí armádní sbory a armáda svými prostředky a to proto, aby všechny prostředky rychlé skupiny zůstaly jejímu veliteli k dispozici pro hlavní činnost v operační hloubce.

Zabezpečovací opatření musí umožnit rychlý a plynulý průchod průlomem. Byť i sbory prvního sledu a armáda provedly všechna zabezpečovací opatření, musí být i sama rychlá skupina připravena zajistit svůj postup, jestliže si to situace vyžádá.

Po průchodu rychlé skupiny celou taktickou hloubkou obrany mohou být proudy roztaženy a celková sestava porušena. Tu může být účelné soustředit proudy hlavních sil rychlé skupiny v prostorech soustředění, aby byla zaujata vhodná sestava pro plnění dalšího úkolu.

Činnost rychlé skupiny v operační hloubce

Ráz bojové činnosti rychlé skupiny bude záviset na úkolech, které tato skupina plní v mezích útočné operace, a na všeobecné situaci. Při plnění bojového úkolu v hranicích taktické obrany nepřítele bude tato probíhat při zachování taktické součinnosti, t. j. takové součinnosti, jejíž výsledky je znát hned, s hlavními silami armády a letectva. V tom případě bude činnost rychlé skupiny těsně spjata s činností hlavních sil armády a bude hlavně záležet v soustředěných úderech do boků a týlu obklíčovaných hlavních sil.

Jindy bude hlubokým rozvinutím úspěchu zpravidla zabezpečovat obklíčení a zničení nepřátelského uskupení na daném operačním směru v součinnosti s rychlou skupinou sousední armády nebo frontu. Tu bude udržovat operační součinnost s hlavními silami armády a s rychlou skupinou sousední armády, po případě frontu. V tom případě směřuje postup rychlé skupiny do velké hloubky a hlavním objektem její činnosti budou přicházející zálohy.

Úspěšné rozvíjení operace vyžaduje, aby byla dodržena plynulost v bojové činnosti armády vysoké tempo. Rychlá skupina v součinnosti s mechanisovanými divisemi armádních sborů, které prolomily taktickou hloubku obrany a letectvo jsou rozhodujícími činiteli zaručujícími tyto požadavky. Vyjitím do týlu nepřítele má rychlá skupina projeviti největší snahu a dynamičnost v pohybu k cíli. Střetne-li se se zálohami musí být tyto zálohy ničeny a odstraňovány z cesty takovou rychlostí jaké je třeba k dodržení požadavků plynulého útoku hlavních sil armády.

Tyto požadavky dávají některé charakteristické zvláštnosti činnosti rychlé skupiny:

a) Zajištění operační volnosti manévru. Všechna činnost rychlé skupiny od okamžiku zasažení a vyjití do týlu nepřítele bude bojem za tuto volnost manévru, neboť v zájmu dosažení stanoveného úkolu musí se snažit nedopustit, aby nepřítel mohl organizovat novou souvislou obranu, musí zaujmout takové postavení vzhledem k nepříteli, které by ho mohlo postavit do situace obklíčeného.

b) Smělé pronikání do operační hloubky obrany nepřítele. Vyjitím do týlu nepřítele může nastat situace, že na cestě k cíli ve směru rozvíjení průlomu bude zaměstnána s ojedinělými odpory a oddělenými jednotkami, které se budou snažit z různých směrů uzavřít průlom. Hlavním úkolem v této situaci pro rychlou skupinu bude dostat se co možná nejdále do týlu nepřítele a nezastavovat se ani před tím, že se odtrhne od hlavních sil armády, začít pracovat ve smyslu daného úkolu. Mají-li armádní sbory prolamující taktickou hloubku obrany ve své sestavě mechanisované divise je možno za rychlou skupinou vyslat dostatečné zajištění jejich boků a týlu. Kromě toho jsou mechanisované divise schopny včas potřeby úspěšně čelit nepřátelským protiútokům do boků a týlu rychlé skupiny, odtrhne-li se při plnění svého úkolu od hlavních sil armády. Rychlá skupina nemá rozptylovat své síly po takových objektech, které jí neprekážejí v dosažení cíle.

c) Ničení nepřítele po částech. Rozhodnutí bít nepřítele po částech se upřesňuje během postupu. Prakticky se upřesňuje opatřeními, která vedou k rozčlenění proudů nepřítele. Úkoly se rychlé skupině určují při plánování operace, avšak situace se může rychle během rozvíjení operace měnit a proto bude často třeba úkoly rychlé skupiny podle toho upřesňovat.

d) Obcházení nepřátelských odporů. Může se stát, že se nepříteli podaří soustředit v prostoru průlomu jednotky, s jejichž pomocí se bude snažit zabránit rozšiřování průlomu a obnovit původní obranu a zmařit útok. V tom případě rychlá skupina se snaží obejít nepřítele, aby se s ním neuvázala do boje, čímž by nepřítel získal čas na provedení protiopatření dále v hloubce a útočná operace by ztratila tempo.

Ovšem není-li možno obejít nepřítele a tak se vyhnout boji s ním, tu ve spolupráci s MD armádních sborů RS soustředí svůj úder proti prisunovaným zálohám a teprve potom pokračuje dále v plnění svého úkolu.

Někdy bude rychlá skupina nucena zabývat se jak přicházejícími zálohami nepřítele, tak i ustupujícími jednotkami, které by mohly zaujmout novou obranu. Které cíle a v jakém pořadí mají být rychlou skupinou napadeny, bude vždy záviset na konkrétní situaci.

Narazí-li rychlá skupina v hloubce na nepřítele, který spěšně zaujal obranu, provede útok z chodu. Podaří-li se nepříteli zorganizovat palebný systém, podnikne útok podle zásad zrychlené přípravy. Při střetnutí s tímto nepřítelem může být sestava rychlé skupiny široce rozvinuta. K provedení útoku bude nutno přeskupením sil soustředit na směr průlomu, plánovaného proti nepřátelské obraně spěšně zaujaté v hloubce, potřebné síly a bojové prostředky. Jestliže výsledky průzkumu obrany nedávají předpoklady k úspěšnému provedení průlomu vlastními silami rychlé skupiny a není-li možnost ani sebehlubším a sebelepší manévrem obcházet křídlo obranné sestavy, vykáá rychlá skupina příchodu hlavních sil armády, zabezpečující tak jejich rozvinutí k útoku řízenému a organizovanému samým velitelem armády. V tom případě dostane rychlá skupina své pásmo útoku v rámci celkové útočné sestavy armády.

Při střetnutí s nepřátelskými operačními zálohami soustředí velitel rychlé skupiny úsilí tankových jednotek na zničení pěchoty a jejich palebných ohnisek a boj s nepřátelskými tanky vede svým protitankovým dělostřelectvem a samohybným dělostřelectvem. Při střetnutí s nepřátelskými tankovými jednotkami přejde k boji s tanky nepřítele odpoví dajícími palebnými prostředky, pěchotou a po případě částí tanků.

Kryje se protitankovým dělostřelectvem a pěchotou zatím co hlavními silami tanků provede manévry do boků a týlu nepřítele, směřující především k zničení jednotek pěchoty, dělostřelectva a týlů, které postupují za tanky.

Jakmile RS zahájí samostatnou činnost po svém zasazení do průlomu, sledují ji protiletadlové zbraně přímo v její sestavě. Jejich úkolem je vytvořit nepřetržitou, mohutnou a účinnou protiletadlovou obranu, neboť jednotky RS i za napadení nepřátelským letectvem musí pokračovat v plnění svého úkolu.

V této době chrání velkorážní kulomety a malorážní protiletadlové dělostřelectvo proudy do nichž je zařazeno; ostatní protiletadlové dělostřelectvo se rozvíjí jen při zastávkách. Zvláště je třeba věnovat pozornost ochraně vozidel doplňujících pohonné hmoty a dále těch, z nichž sesedla pěchota.

Velení buď v této době částečně decentralisováno, neboť velkorážní protiletadlové kulomety budou podřízeny velitelům představených oddílů a malorážní protiletadlová děla velitelům jednotlivých proudů. Ostatní protiletadlové dělostřelectvo bude pod jedním velením.

V boji s obklíčeným nepřítelem věnuje protiletadlové dělostřelectvo pozornost nepřátelským dopravním letounům, které se budou snažit dovážet zásoby a posily obklíčeným jednotkám.

Jakmile RS dosáhne určeného prostoru, bude velení protiletadlové obrany centralisováno, aby bylo možno podle potřeby provádět nutný manévry jak palbou tak i pohybem.

Materiálně technické zabezpečení

Každá bojová činnost vojsk musí být zabezpečena materiálně. Vychází z poučky s. Stalina, kterou pronesl v r. 1946, že „chrabrost je sice nutná k vítězství, že však sama nestačí, není-li podložena materiálním zabezpečením v potřebném množství“ musí se jak velitel armády se svým štábem tak i velitel RS zabývat všemi otázkami materiálně technického zabezpečení RS.

V boji spotřebují jednotky RS značné množství materiálních prostředků, zvláště pak munice a PHM. Jejich pravidelné zásobování vyžaduje přesnou práci týlu. Na tom jak

bude organisována a prováděna činnost týlu závisí jak dlouho bude možno používat jednotky RS v bojové akci a z toho vyplývá hloubka a tempo bojové činnosti.

Kromě přesného a plynulého zásobování je třeba organisovat odsun a opravy poškozeného materiálu, aby co nejvíce bojové techniky a dopravních prostředků bylo stále k dispozici.

Ráz boje rychlé skupiny v operačním prostoru vyžaduje bezvadné práce týlu i za rychle se měnící situace a i při značném prodloužení komunikačních spojů pro zásobování a odsun a při možnosti dočasného přerušení této nepřitelem.

A tak můžeme říci, že úspěšná činnost RS v operačním prostoru vyžaduje:

- zabezpečení mobilními zásobami pro případ dočasného přerušení pravidelného přísunu,
- zabezpečení přísunu materiálu letectvem pro případ obklíčení,
- bojové zabezpečení týlu a přísunových a odsunových cest,
- spojení s týlem RS.

Práce týlu musí být vedena v souladu s úmysly velitele což vyžaduje včasného plánování materiálních prostředků, nahromadění zásob a správný manévr těmito během boje.

Při rozhodování o organisaci týlu a jeho řízení je třeba vždy pečlivě posuzovat situaci a brát v úvahu:

- způsob bojového použití RS,
- druh, tempo a trvání bojové akce,
- roční dobu a počasí,
- takticko-technické vlastnosti bojových vozidel a vozidel týlových součástí.

Pohyblivost a rozmanitost způsobů bojového použití RS, změny směrů činnosti a nerovnoměrná spotřeba zásob vyžadují od řídicích týlových orgánů:

- dobře manévrovat zásobami a dopravními prostředky,
- manévrovat dílenskými prostředky,
- dobře a účelně měnit směry přísunu a odsunů,
- používat různých způsobů přísunu,
- v případě nutnosti centralisovat řízení týlových sledů útvarů.

Týlové prostředky RS jsou vzhledem k hloubce operace omezené a proto musí být týl RS podporován prostředky armády v její sestavě bojuje, případně vyšších jednotek, v jejichž prostorech působí.

Ve vyčkávacím prostoru jsou všechny týlové prostředky RS s bojovými částmi. RS nemá vlastní týlový prostor a proto se jí vyhrazují prostory v týlu vyšších jednotek. RS se zpravidla zásobuje na zásobovacím nádraží společně s některou vyšší jednotkou.

Ve výchozím prostoru se rozvinuje dílenská vyprošťovací skupina. V tu dobu bude týl RS rozdělen na dva sledy z nichž v prvním sledu budou všechny týlové prostředky a zásoby jež bojový sled bezpodmínečně potřebuje během boje, nebo ihned po jeho skončení. Budou to:

- zdravotnické prostředky,
- dílenské a vyprošťovací prostředky,
- muniční vozy a zásoby střeliva,
- vozy pro zásobování PHM.

Ve druhém sledu jsou všechny ostatní týlové prostředky a zásoby. Tento sled zůstává ve vyčkávacím prostoru a přemísťuje se posuny po 15 až 20 km do nových prostorů.

Složení těchto sledů není neměnné; řídí se podle konkrétní taktické a operační situace a podle potřeb bojujících jednotek.

Za bojové činnosti v operačním prostoru se týly soustřeďují do skupin podle bojové sestavy RS, zůstávají v prostorech nepřístupných tankům a co nejbližší bojovým jednotkám v prostorech soustředění; zásobování se provádí z armádních, nebo předsunutých skladů, protože zásobovací stanice zůstávají vzadu v důsledku rychlého postupu RS.

Aby byla RS co nejvíce nezávislá na přísunu z týlu při působení v operační hloubce doporučuje se:

- přidělit armádní dopravní prostředky pro zvýšené zásoby munice a PHM,

- zvýšit zásoby munice v tancích a to vždy podle situace,
- naplnit všechny nádoby běžnými PHM,
- pečlivě sbírat PHM a munici z poškozených vozidel, která nelze opravit,
- činit opatření k získání trofejních zásob PHM a potravin.

V bojové situaci se provádí ošetřování vozidel podle zásady: „prostředky k ošetřování k ošetřovanému vozidlu“. Základním úkolem technického zabezpečení je vrátit poškozený materiál v nejkratší době svému účelu. Poškozená vozidla se opravují na místě, kde nastala porucha, nebo na shromaždišti poškozených vozidel.

K poskytnutí první technické pomoci poškozeným tankům a k jejich odsunu do nejbližších skrytů nebo na shromaždiště poškozených vozidel se tvoří dílenské vyprošťovací skupiny.

Technické dílenské vyprošťovací skupiny jsou pro RS nejdůležitější součástí jejího týlu. Na jejich složení, vybavení, pracovní kapacitě a na stupni politické vyspělosti jejich pracovníků bude do značné míry záviset bojeschopnost jádra RS t. j. tankových a mechanisovaných pluků a tím i celé RS.

Vzhledem k veliké důležitosti technického zabezpečení RS bude toto řízeno a organizováno centrálně vždy když to bude možné, t. j. v přípravném období a hned po skončení operace.

Opravy budou prováděny z velké části v poli, v prostorech shromaždišť poškozených vozidel případně i na místě poškození. I zde musí být uplatňována zásada „obsluhující k obsluhovanému“ t. j. dílenské prostředky k bojovým prostředkům a nikoliv poškozené bojové prostředky do dílen v týlu. Opravená vozidla se vrací k svým jednotkám. Vozidla, která nelze opravit prostředky pluků se odesílají do shromaždišť poškozených vozidel RS nebo armády.

Pohyblivý ráz a rychlý spád operace jakož i možnost náhlé změny v předvídané operační situaci nedovoluje určení jakékoliv šablony při organizování a provádění technického zabezpečení RS. Hlavním vodítkem tu musí být úkol, t. j. za každou cenu s ohledem na operační situaci zabezpečit, aby jednotky měly k dispozici co největší počet bojeschopných tanků a vozidel.

V přípravném období budou provedena tato opatření:

- dokončení oprav a prověrka všech druhů vozidel,
- příprava orgánů technického zabezpečení pro plnění úkolů, které jim případnou během zasazení RS do průlomu a za činnosti RS v operačním prostoru,
- naplánování evakuace a oprav poškozeného materiálu a z toho vyplývající organizace technického pozorování a sítě spojení technických pozorovatelů,
- naplánování využití vyprošťovacích prostředků k zabezpečení hladkého průchodu RS na čáru zasazení a jejího vyražení do operačního prostoru. Toto se provede na základě směrnic pro technické zabezpečení vydaných velitelstvím tankového a mechanisovaného vojska armády, ve kterých bude též zaplánováno využití vyprošťovacích prostředků jednotek armádních sborů v jejich pásmech bude RS zasazena.

V době činnosti RS v operačním prostoru:

- organizace technického pozorování,
- organizace evakuace a oprav poškozeného tankového a automobilního materiálu. Nutno učinit opatření pro případ, že by byly odsunové cesty dočasně ovládnuty nepřítelem.

Prostředky RS se provádí běžné opravy, střední opravy provádí armáda svými prostředky. Bude častým zjevem, že během operace i armádní dílny budou vysílat pojízdné dílny (letučky) do těsné blízkosti bojujících jednotek, aby prováděly malé a střední opravy, budou-li dílny těchto jednotek přetíženy. Po skončení operace, nebo během delších přestávek v bojích, budou dílny jednotek provádět i opravy vyššího stupně, aby tak odlehčily přetíženým armádním dílnám. Někdy si situace může vynutit přidělení části prostředků technického zabezpečení armády rychlé skupině jako posilových prostředků.

Odsun vozidel neschopných jízdy ze sběren poškozených vozidel do armádních sběrů provádí armádní odsunové jednotky.

Regulační služba

Úspěch zasazení RS a její východ do operačního prostoru závisí ve značné míře na tom, jak jsme zabezpečili její hladký východ na čáru zasazení. Zabezpečení rychlosti operace RS vyžaduje velmi pečlivé přípravy přesunu této skupiny k místu průlomu a jejího průchodu průlomem což vyžaduje:

- průzkum vhodných prostorů pro soustředění, zaujetí vyčkávacího a výchozího prostoru,
- průzkum a úpravu komunikací,
- vytýčení míst potřebných k průjezdu terénem,
- přípravu rychlého uvolnění komunikací pro RS vcházející do průlomu,
- včasné a úplné technické a materiální zabezpečení.

Štáb armády a RS musí připravit a provést regulaci přesunu jednotek RS z prostoru soustředění do vyčkávacího prostoru a odtud na čáru zasazení. Tato příprava se týká vytýčení a úpravy komunikací pro přesun, které musí být provedeny tak, aby velitelé jednotlivých proudů, kteří se s nimi musí včas seznámit, mohli bezpečně a bez zdržování vést proudy. Při průzkumu je třeba si bedlivě všimnout všech míst, kde by mohlo dojít z jakéhokoliv důvodu k zatarasení a učinit opatření k včasnému dodání vyprošťovacích prostředků nebo zřízení objíždek. Tato nebezpečná místa musí být v plánu přesunů zvlášť vyznačena.

Kromě toho je třeba mít na potřebných místech připraven výpomocný materiál na opravy poškozených komunikací, aby mohly být v případě potřeby rychle opraveny.

Štáb velitele RS spolu se styčným důstojníkem štábu armády organizuje a provádí prostřednictvím zvlášť určených důstojníků vybavených rozsáhlými plnými mocemi přísnou centralisaci regulační služby v pásmu zasazení RS.

Úkolem této regulační služby je rychle uvolňovat určené komunikace a směry od všech dopravních prostředků a vojsk, které by mohly rušit přesun jednotek RS. Kromě toho kontrolují pořádek za přesunu při zasazení RS do boje.

Regulační orgány je třeba vybavit výpisem z tabulky přesunů, přehledem označení vozidel a vybavit je potřebnými technickými prostředky.

Na pochodových osách je třeba organizovat spojení tak, aby centrální řídicí orgány mohly být neustále informovány o průběhu přesunů a mohly případně provést nutné změny vyvolané situací. Je nutno přesně a jasně vyznačit pravomoc a působnost orgánů regulační a pořádkové služby.

Organisace velení

Pohyblivost, velká palebná a mocná úderná síla, to jsou vlastnosti dovolující rychlé skupině rozvíjet úspěch při průlomu obrany způsoby odpovídajícími dané situaci a danému úkolu, ať již v součinnosti s druhými vyššími jednotkami nebo samostatně.

Ráz bojové činnosti rychlé skupiny vyžaduje od velitele a jeho štábu zvlášť důležitě a pečlivě organisace velení a také nepřetržitě a hbitě jeho uskutečnění během operace, která se může mnohdy rozvíjet v podmínkách složité operačně taktické situace. Požadavek nepřetržitě docházení zpráv o nepříteli, o vlastních vojskách, o sousedech a o materiální situaci musí být plněn, aby mohlo být zaručeno včasné odávání rozkazů a úkolů podřízeným velitelům a aby byla zaručena neustálá součinnost.

Velitel i štáb rychlé skupiny budou mít zpravidla velmi omezený čas k řešení všech otázek velení, zvlášť v operační hloubce, kdy je třeba okamžitě reagovat na každou nově vytvořenou situaci. Proto jsou v boji vydávány stručné, jasné a konkrétní rozkazy. Použití pojítek se řídí situací, v které rychlá skupina právě je. Po zasazení do boje bude používáno především radia a styčných důstojníků.

Spojení rychlé skupiny s letectvem bude nejlépe zabezpečeno tehdy, když u velitele rychlé skupiny bude přímo velitel podpůrné letecké jednotky a když s ním budou pro-

brány všechny otázky letecké ochrany rychlé skupiny co do času, prostoru a způsobu provedení. U jednotlivých proudů RS budou letečtí styční důstojníci a letečtí navaděči.

Organisace velení musí směřovat k tomu, aby rychlým využitím zpráv byl rychle, včas a na pravém místě zasazen potenciál sestavy.

Povaha boje RS vyžaduje jiný způsob zabezpečení velení pojitky než u pěších vyšších jednotek. Velitel RS se nemůže v průběhu boje opírat o linkové spojení se svým štábem a se svými podřízenými jednotkami. Je odkázán především na velení radiem a styčními důstojníky. Linkové spojení bude zabezpečováno po každé jen od armády na VS rychlé skupiny.

Velitel armády určí pro nejbližší tři dni postupné čáry kam až dojdou předsunuté oddíly a kam hlavní síly RS a armádních sborů proto, aby byly zachovány podmínky pro spolupráci RS s následujícími ji armádními sbory.

Ráz boje v údobí rozvinutí úspěchu v operační hloubce bude vyžadovat s hlediska velení jisté decentralisace, která může zaručit požadované tempo operace a využití náhle vzniklých výhodných situací. To ovšem neznamená, že se velitel rychlé skupiny vzdává vlivu na podřízené velitele jednotlivých skupin. Organisace velení musí být tak upravena, aby velitel rychlé skupiny měl zaručenu kontinuitu velení svým jednotkám.

Závěr

Vytvoření rychlé skupiny v bojové sestavě operační vyšší jednotky dovoluje vést útočnou operaci do velké hloubky se vzrůstajícím tempem díky vysoké pohyblivosti, velké úderné síle a palebné mohutnosti rychlé skupiny, která je proto hlavním činitelem rozvíjení úspěchu. Současné tankové a mechanisované vyšší jednotky mohou vést boj nepřetržitě po dobu pěti až šesti dní. Dosahují vysokého tempa manévru v boji, denního postupu do hloubky 30 až 40 km a operační pohyblivosti předsunutých oddílů do hloubky 80 až 100 km denně. Postupem do operačního prostoru jsou s to rušit součinnost operačních a taktických sledů nepřítele, izolovat jeden od druhého, vytvářet podmínky operačního a taktického obklíčení hlavního nepřátelského uskupení. Svou aktivitou brání rychlá skupina přísunu nepřátelských operačních záloh z hloubky, aby byl izolován prostor průlomu taktické obrany od zásahu nepřátelských záloh, ničí je po částech, ničí týly, ruší velení a spojení. Rychlá skupina získává rozdrčením záloh nepřítele operační volnost k postupu do hloubky a k úderům na nejživotnější centra nepřátelského operačního uskupení, na komunikace a štáby a útočíc na ně z týlu odřezává jim cesty ústupu. Rychlá skupina provádějící hluboký obchvat musí mít takovou sílu, která ji dovolí smést s cesty zálohy, s kterými se střetne a dostat se k určeným objektům v týlu nepřítele a pevně je udržet do příchodu hlavních sil armády. Úkolem rychlé skupiny je v krátké době se dostat hluboko do nepřátelského týlu a první zakončit jeho operační obklíčení a zabezpečit tak vševojskovým vyšším jednotkám úspěšné zakončení obklíčení a zničení nepřítele.

Rychlá skupina se nemá během zasazení do průlomu upoutat do zdlouhavých bojů k zničení zanechaných odporů, nýbrž je má obcházet.

Zařazení MD do bojové sestavy armádních sborů dovoluje, aby se RS při pronikání do operačního prostoru nezdržovala se zálohami nepřítele, a přenechala je MD. Tyto následující za RS, tvoří spojovací článek mezi RS a hlavními silami armády, zabezpečují boky a týl RS zaručují jí tak volnost operačního manévru. Tím vším je dána možnost k rychlejšímu pronikání do větší hloubky než tomu bylo za situace, kdy armádní sbory měly ve své sestavě pouze pěší divise a dále možnost předbíhání nepřítele v obsazování jednotlivých obranných postavení, pásem, důležitých prostorů v hloubce, a to z chodu. Této výhody a možnosti současného armádního sboru si musíme být vědomi při plánování a provádění útočné operace.

Jedině takový způsob bojové činnosti zabezpečí rychlé pronikání hluboko do týlu nepřítele, šetří živou sílu a bojové prostředky, neboť není potřeba dobývat silně obsazená obranná postavení. Jen tehdy, když nepřítel soustředil značné síly, které by mohly uza-

vřením průlomu zadržet útok vyšších jednotek, musí velitel armády dát rychlé skupině úkol zničit v součinnosti s mechanisovanými divisemi armádních sborů případně i s hlavními silami armády tuto ohrožující skupinu nepřítele.

Úspěšné zasazení rychlé skupiny do průlomu vyžaduje promyšleného plánu o jejím použití a bojovém zabezpečení, přesné předběžné přípravy jednotek rychlé skupiny k splnění daného úkolu, organizaci těsné součinnosti mezi armádními sbory prolamujícími taktickou hloubku obrany a rychlou skupinou a to jak v taktické hloubce, tak i v operačním prostoru a dále součinnost s rychlou skupinou sousední armády nebo s výsadečnými jednotkami v operačním prostoru.

Plán zasazení rychlé skupiny do průlomu a jeho zabezpečení, vypracovaný v přípravném období útočné operace, je nutno měnit a doplňovat během boje armádních sborů v taktické hloubce podle toho, jak se vyvíjí situace.

Prameny: Přednášky na Vorošilovově nejvyšší vojenské akademii.
Rozbory válečných her provedených s ministrem NO v r. 1952.

